

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A tej, a tejszín, a vaj és a rizs*

Forrás: *Világ*

Bp.

1915 X. 30

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füzet) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő *"1915"*

Személy

Helyszám

A tej, a tejszín, a vaj és a rizs

A főváros népelelmező bizottsága ma délutáni ülésén ismét megvitatta a tejtutálvány kibocsátásának a kérdését. A tejtutálvánnyal tudvalevően az a célja a bizottságnak, hogy minden körülmények között biztosítsa a gyerekek és a betegek tejszükségletét. A múlt ülésen úgy volt, hogy a tejtutálvány ellenében egészen tíz esztendő korig kapna a gyerek tejet. Mivel azonban a tejjel takarékoskodni kell: egyelőre csak az egy-két esztendő gyerekek számára ad ki a főváros tejtutálványt. A tejtutálvány ellenében aztán reggeli 8 óráig egy liter tejet fog kiadni a tejkereskedő. Ezt a liter tejet — ha előre bejelentik a tejcsarnoknak — reggeli 8 óráig a tejesarnok minden körülmények között rezerválni fogja. Dr. Glücksthal Samu igen helyesen a tejhamisítást üldöző rendeletek szigorítását sürgette. Aztán hosszú vita indult meg arról, hogy a tejszintilalom alól kivesszék-e a cukrászatot, vagy sem. Ugy határoztak, hogy a cukrásznak sem szabad tejszínnel dolgozni. A minap elhatározta a bizottság, hogy a tej maximális árát — amelyet annak idején 40 fillérben állapítottak meg: a kávémérőkre nézve 36 fillérre szállítja le. A kávémérők azonban tiltakoznak a kedvezmény ellen. A kávémérők azt mondják, hogy ők is 40 fillért akarnak fizetni a tej literjéért a termelőknek, épp úgy, mint a kávésök, mert 36 fillérért a tejkereskedő nem ad nekik tejet. A bizottság — mit lehetett egyebet — tudomásul vette a kávémérők óhaját. Ezután még a vaj-, a rizs- és a bab-

kérdést vitatták meg. A tárgyalás részletei ezek:

Az ülésen Bárczy István polgármester elnökölt. A tejtutálványok kérdését Folkusházy Lajos tanácsos ismertetette. Bárczy István, Glücksthal Samu és Springer Ferenc felszólalása után elhatározták, hogy az utalvány-rendszert — a két éven aluli gyerekekre nézve — azonnal életbeléptetik. Ha majd tapasztalatok fognak rendelkezésre állani, akkor az utalvány-rendszert ki fogják terjeszteni a 2—4 év közötti gyermekekre is.

Dr. Glücksthal Samu a tejhamisítást üldöző rendeletek szigorítását sürgette. Gerbán János miniszteri tanácsos szerint helyes lenne, ha a tejellenőrzést teljesen az államrendőrség hatáskörébe utalnák. Markovics Ince főkapitányhelyettes megjegyzi, hogy nem hiszi, hogy a mai rendőrlétszám mellett a rendőrség vállalkozni tudna a tejellenőrzésre. Bárczy ezóvá teszi, hogy a büntetést is hatályosabbá kellene tenni, mert ma akárhányszor megessik, hogy a büntetés nem azt éri, akit illet. A kérdés részletes tárgyalását egyébként a jövő ülésig elhalasztják.

A cukrásztestület beadványban kéri, hogy a tejszín tilalmát ne terjesszék ki a cukrászokra, mert ez a tilalom az ő tönkretételüket jelentené.

Az ő napi tejszín fogyasztásuk 250 liter, ami 2500 liter tejfogyasztásnak felel meg. Folkusházy, Bárczy és Vázsonyi hozzászólása után elhatározza a bizottság, hogy a cukrászokkal sem tesz kivételt.

Folkusházy Lajos tanácsos bejelenti, hogy a kávémérők azt kéri, hogy a számukra 36 fillérben megállapított tejbeszerzési árat emeljék föl 40 fillérre. Ők sem akarnak kevesebbet fizetni a tejkereskedőknek a tejtért, mint amennyit a kávésök fizetnek, mert 36 fillérért úgy sem kapnak tejet a tejkereskedőtől. Vázsonyi Vilmos ez alkalommal is visszatér arra a múltkorai kijelentésre, hogy a fővárosnak előbb-utóbb a tejkereskedelest szabályozásához kell nyulnia és megállapítja,

hogy a bizottságnak ez a mai határozta — presszionált határozat. — Kiszely Gyula miniszteri tanácsos azt kérte a bizottságtól, tegye megfontolás tárgyává, nem lehetne-e változtatni a tejfelhozatal rendszerén. — Dr. Bárczy István polgármester rámutatott arra, hogy arról van szó, hogy egyelőre hagyják meg ezeket az árakat, amíg majd gyökeresen lehet változtatni a dolgon. — Dr. Vázsonyi Vilmos úgy értelmezi a miniszteri tanácsos kijelentését, hogy a főváros állami hatalommal átvesszi a tejkereskedők szerződéseit és így biztosítja a tejfelhozatalt. Más rendezést nem képzelhet el. — Kiszely Gyula miniszteri tanácsos figyelmeztetett arra, hogy a májusi kormányrendelet a fővárosnak minden a kivételes törvények által megengedett felhatalmazást megadott. Ha ez nem volna elegendő, úgy kitágítják a kereteket. — Dr. Vázsonyi Vilmos viszont kijelentette, hogy amennyiben a tejkereskedők garázdálkodása tovább tart, konkrét indítványt fog tenni, hogy a főváros a tejkereskedőknek a termelőkkel fennálló szerződéseit vegye át. Ez a legritimvebb dolog és igazán könnyen elintézhető. — Dr. Glücksthal Samu hozzászólása után a bizottság úgy határozott, hogy a kávésök és kávémérők egyforma áron vásárolják a tejet.

Folkusházy Lajos tanácsos bejelentette, hogy a tejkereskedők állítása szerint a vajkészítés ellátása zavarokra fog vezetni, különösen a kórházak ellátása szempontjából. Erre való tekintettel a tanácsos azt javasolta, hogy a bizottság általános ságban tartsa fenn a vajkészítést tilalmazó határozatát, de mondja ki, hogy azok, akik igazolni tudják, hogy eddig is iparszerűleg foglalkoztak vajkészítéssel, továbbra is előállíthassanak vaját de csak a tavaly előállított mennyiség kétharmad részét. — Vázsonyi Vilmos szerint a javaslat nem helyes, mert kiírásható. Határozottan ellenzi a javaslat elfogadását és fenntartandónak tartja a

bizottságnak régi határozatát, hogy t. i. a főváros a defekt tejet átveszi, készitet belőle vajat és forgalomba is hozza. — *Ehrlich G.* Gusztáv kijelentette, hogy ezzel nem érnek cél, mert már eddig is vannak többen, akik a tejet nem hozzák fel a fővárosba, hanem *Váczot vaját készítenek belőle.* — Arra mutatott rá, hogy a tilalom csak arra irányult, hogy jó tejből készítsenek vajat. Ha a kérdést úgy lehet megoldani, hogy a beszállítandó vaj árát a főváros alacsonyán állapítja meg, akkor mindenesetre elérhető az, hogy csak megsavanyodott tejből készül vaj. Természetesen magánforgalomba vaját hozni nem volna szabad. — *Serbán János* miniszteri tanácsos szerint a cél csak úgy lehet elérni, ha két-három központot jelölnek meg, ahol a vajkészítésre szánt defekt tejet átveszik és ahol a vaját el is készítik. — A bizottság a tilalom fentartása mellett határozott s fentartotta azt az álláspontját, hogy a defekt tejet a város veszi át és a főváros készitet belőle vaját.

Folkusházy tanácsos bejelentette ezután, hogy a fővárosnak 125 vagon rizkészlete van; még pedig 77 vagon hibátlan rizs és 48 vagon törmelék rizs. A főváros ezt a mennyiséget elsősorban a gyermekes családok részére akarja biztosítani. Rizspótljegyek útján kerülne rendeltetési helyére a rizs. Az árut a fűszeresek hoznák forgalomba. *Vázsonyi Vilmos, Glücksthal Samu, Bárczy István, Plattky György és Springer Ferenc* hozzászólása után a bizottság kimondotta, hogy a rizsmennyiséget *rizspótljegyek* alapján bocsátja forgalomba és minden lakó a hatóság által megállapított áron bizonyos megállapított mennyiségű rizst kap. A hatóság egyúttal hirdetmény útján arra fogja kérni a *jobb-módu lakosságot, hogy a rizst a szegényebb sorsu lakosságnak engedje át.*

A bab értékesítésére vonatkozólag *Folkusházy Lajos* tanácsos azt javasolta, hogy a fővárosnak mintegy 200 vagon kilevő készletét körülbelül öt hónapon keresztül szabad forgalomban értékesítsék, még pedig fűszeresek útján. A bab árát a főváros állapítja meg, ez azonban későbbi kérdés, mert az ár maximálását egyöntetűen kell elintézni. A bizottság a babra vonatkozólag magáévá tette az ügyosztály javaslatát, majd zárt ülésben néhány részletkérdést vitatott meg.